

УДК 338.4:339.5

JEL Classification: F13, O24

ГОРБЕНКО Р. О.¹, ЗАБЛОДСЬКА І. В.², РОГОЗЯН Ю. С.³, ДЬЯКОН Ю. Г.⁴

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІЛЬНИХ МИТНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

DOI: 10.32620/cher.2020.2.01

Постановка проблеми. Необхідність створення зони вільної торгівлі зі значним рівнем лібералізації торговельних зв'язків в рамках реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС формує необхідність дослідження сучасних перспектив розвитку вільних митних зон на теренах нашої країни. *Метою статті є* дослідження перспектив розвитку вільних митних зон в Україні з метою створення оптимальних умов для підвищення рівня інвестиційної привабливості регіонів та країни в цілому. *Об'єкт дослідження* – розвиток вільних митних зон в Україні. *Методи, використані в дослідженні:* методи системного, компаративного та структурно-логічного аналізу, графічний та абстрактно-логічний методи. *Гіпотезою дослідження* стало припущення, що забезпечення розвитку вільних митних зон в Україні можливе завдяки внесенню обґрунтованих змін у нормативно-правову базу з питань регулювання їх діяльності. *Виклад основного матеріалу:* досліджено порядок та особливості функціонування вільних митних зон в Україні; проаналізовано чинні положення національної нормативно-правової бази, визначено обмежуючі фактори та колізії, які заважають розвитку вільних митних зон; розроблено рекомендації до чинного законодавства для ефективної діяльності вільних митних зон в Україні; запропоновано схему руху та оподаткування товарів і послуг у межах вільної митної зони згідно представлених рекомендацій. *Оригінальність та практична значимість дослідження* полягають у чіткій аутентифікації змін до положень чинної нормативно-правової бази щодо діяльності вільних митних зон в Україні, імплементація яких сприятиме створенню оптимальних умов для підвищення рівня інвестиційної привабливості регіонів та країни в цілому. *Висновки.* Практика доводить, що реалізація нормативно-правових положень щодо діяльності вільних митних зон в Україні демонструє наявність економічних та правових колізій, що унеможливають їх ефективний розвиток. виправити дану ситуацію та пом'якшити вплив сукупності існуючих загроз на українську митну систему видається можливим шляхом внесення запропонованих авторами змін до нормативно-правової бази, імплементація яких дозволить забезпечити розвиток вільних митних зон в Україні та створить оптимальні умови для підвищення рівня інвестиційної привабливості регіонів та країни в цілому.

Ключові слова:

перспективи, розвиток, вільні митні зони, створення і функціонування, митні платежі.

¹ Горбенко Руслан Олександрович, канд. екон. наук, Народний депутат України IX скликання, м. Київ, Україна.

Horbenko Ruslan, Ph.D. in Economic, People's Deputy of Ukraine of the IX convocation, Kyiv, Ukraine.

e-mail: horbenko@rada.gov.ua

ORCID ID: 0000-0002-7598-330X

² Заблодська Інна Володимирівна, д-р екон. наук, професор, Заслужений економіст України, завідувач відділу проблем міжрегіонального співробітництва, Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України», м. Київ, Україна.

Zablodska Inna, Doctor of Economic Science, Professor, Honored Economist of Ukraine, Head of the Department of Interregional Cooperation Problems, State Institution "V. K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research National Academy of Sciences of Ukraine", Kyiv, Ukraine.

e-mail: zablodin@yandex.ua

ORCID ID: 0000-0002-1410-6194

³ Рогозян Юлія Сергіївна, д-р екон. наук, заступник завідувача відділу проблем міжрегіонального співробітництва, Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України», м. Київ, Україна

Rohozian Yuliia, Doctor of Economic Science, Deputy Head of the Department of Interregional Cooperation Problems, State Institution "V. K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research National Academy of Sciences of Ukraine", Kyiv, Ukraine.

e-mail: j.s.rohonian@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5325-4213

⁴ Дьякон Юрій Григорович, канд. екон. наук, Директор з економіки ТОВ «АТП «Автотехпром», м. Київ, Україна.

Diakon Yurii, Ph.D. in Economic, Director of Economics of the LLC "ATE" Avtotekhprom", Kyiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0003-3681-0382

e-mail: ydiakon75@gmail.com

DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE FREE-TRADE ZONES IN UKRAINE

Problem formulation. The need to create a free-trade zone with a significant level of trade liberalization in the framework of the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU makes it necessary to research the current prospects for the development of free-trade zones in our country. *The aim of the article* is to research the development prospects of the free-trade zones in Ukraine in order to create the optimal conditions for increasing the level of investment attractiveness of regions and the country as a whole. *The object of research* is the development of free-trade zones in Ukraine. *The methods used in the research are:* methods of systematic, comparative and structural-logical analysis, graphical and abstract-logical methods. *A research hypothesis* was the assumption that ensuring the development of free-trade zones in Ukraine is possible through the introduction of reasonable changes in the regulatory framework for regulating their activities. *Presentation of the main material:* the order and features of functioning of free-trade zones in Ukraine are investigated; the current provisions of the national legal framework are analyzed, limiting factors and conflicts that hinder the development of free-trade zones are identified; developed recommendations for current legislation for the effective operation of free-trade zones in Ukraine; the scheme of movement and taxation of goods and services within the free-trade zone according to the presented recommendations is offered. *The originality and practical significance of the research* lies in the clear authentication of changes to the provisions of the current legal framework for the activities of free-trade zones in Ukraine, the implementation of which will create the optimal conditions for increasing the investment attractiveness of regions and the country as a whole. *Conclusions and prospects for further research.* Practice proves that the implementation of legal provisions on the activities of free-trade zones in Ukraine demonstrates the existence of economic and legal conflicts that prevent their effective development. To correct this situation and mitigate the impact of all existing threats on the Ukrainian trade system seems possible by making the proposed changes to the legal framework, the implementation of which will ensure the development of free-trade zones in Ukraine and create optimal conditions for increasing investment attractiveness of regions and countries in general.

Key words:

prospects, development, free-trade zones, creation and operation, customs payments.

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СВОБОДНЫХ ТАМОЖЕННЫХ ЗОН В УКРАИНЕ

Постановка проблемы. Необходимость создания зоны свободной торговли со значительным уровнем либерализации торговых связей в рамках реализации положений Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС формирует необходимость исследования современных перспектив развития свободных таможенных зон в нашей стране. *Целью статьи* является исследование перспектив развития свободных таможенных зон в Украине с целью создания оптимальных условий для повышения уровня инвестиционной привлекательности регионов и страны в целом. *Объект исследования* – развитие свободных таможенных зон в Украине. *Методы, использованные в исследовании:* методы системного, сравнительного и структурно-логического анализа, графический и абстрактно-логический методы. *Гипотезой исследования* стало предположение, что обеспечение развития свободных таможенных зон в Украине возможно благодаря внесению обоснованных изменений в нормативно-правовую базу по вопросам регулирования их деятельности. *Изложение основного материала:* исследован порядок и особенности функционирования свободных таможенных зон в Украине; проанализированы действующие положения национальной нормативно-правовой базы, определены ограничивающие факторы и коллизии, которые мешают развитию свободных таможенных зон; разработаны рекомендации в действующее законодательство с целью создания благоприятных условий для эффективной деятельности свободных таможенных зон в Украине; предложена схема движения и налогообложения товаров и услуг в рамках свободной таможенной зоны согласно представленных рекомендаций. *Оригинальность и практическая значимость исследования* заключаются в четкой аутентификации изменений в положения действующей нормативно-правовой базы по деятельности свободных таможенных зон в Украине, выполнение которых будет способствовать созданию оптимальных условий для повышения уровня инвестиционной привлекательности регионов и страны в целом. *Выводы и перспективы дальнейших исследований.* Практика показывает, что реализация нормативно-правовых положений о деятельности свободных таможенных зон в Украине демонстрирует наличие экономических и правовых коллизий, которые делают невозможным их

эффективное развитие. Исправить данную ситуацию и смягчить влияние совокупности существующих угроз на украинскую таможенную систему представляется возможным путем внесения предложенных авторами изменений в нормативно-правовую базу, имплементация которых позволит обеспечить развитие свободных таможенных зон в Украине и создаст оптимальные условия для повышения уровня инвестиционной привлекательности регионов и страны в целом.

Ключевые слова:

перспективы, развитие, свободные таможенные зоны, создание и функционирование, таможенные платежи.

Постановка проблеми. Наявність вигідного розташування нашої країни, обумовленого сукупністю історично-географічних умов та досить високого рівня експортного потенціалу створюють передумови для розвитку торговельних відносин між адміністративно-територіальними одиницями як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищі. У зв'язку з реалізацією положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС одним з найбільших світових ринків для експорту українських товарів виступає ринок країн Європейського Союзу з обсягом охоплення у розмірі 532 мільйонів споживачів, що створює додаткові передумови для збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення рівня експорту, розширення товарної спеціалізації, а також зміцнення позицій національних виробників з метою торговельного зближення українського та європейського ринків. Окрім цього, положення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачають створення всеосяжної зони вільної торгівлі із значним рівнем лібералізації торговельних зв'язків між сторонами, в тому числі гармонізацію нормативно-правової бази України із законодавством ЄС задля розширення доступу вітчизняних виробників до європейських ринків збуту, покращення інвестиційного клімату та підвищення конкурентоспроможності української продукції. Разом з тим слід зазначити, що подібний досвід за останні два роки не приніс очікуваних результатів, що стало передумовою для виникнення ініціативи Міністерства економічного розвитку і торгівлі України ще у 2018 році, пов'язаної з переглядом умов вільної торгівлі, яка обґрунтовує необхідність зміщення акцентів у бік розвитку вільних митних зон з метою визначення оптимального формату співпраці між нашою країною та ЄС у середньостроковому та стратегічному вимірі. Вищевказане обґрунтовує необхідність дослідження сучасних перспектив розвитку вільних митних зон на теренах нашої країни з метою створення оптимальних умов для стимулю-

вання як макроекономічного, так і мезорівневого розвитку України та, відповідно, збільшення обсягів залучення інвестицій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Загальнотеоретичне підґрунтя для дослідження ролі митниці та митних зон як елементів інституційної державної системи заклали такі вітчизняні вчені як К. Колесников, О. Морозов, Г. Виноградова, О. Дячок, Ю. Шемшученко. Важливо також виділити закордонних та вітчизняних дослідників, які присвячували свої наукові праці вирішенню питань загальної проблематики організації та розвитку державних митних органів, серед яких А. Бера, С. Вітте, К. Лодженський, О. Гребельник, Є. Додін, Л. Марков, К. Сандровський, С. Терещенко, А. Тодощук тощо. Позитивно оцінюючи наукові здобутки вищевказаних вчених з обраної тематики, необхідно зазначити, що більшість з них акцентувало свою увагу на загальнотеоретичних особливостях формування та функціонування митниці в контексті державотворчої та міжнародно-політичної системи, залишаючи питання, пов'язані з визначенням перспектив розвитку вільних митних зон в Україні, не вирішеними.

Метою статті є дослідження перспектив розвитку вільних митних зон в Україні з метою створення оптимальних умов для підвищення рівня інвестиційної привабливості регіонів та країни в цілому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно положень Митного кодексу України вільною митною зоною (далі – ВМЗ) визнається митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію даної зони та вивозяться з цієї території без оподаткування митних платежів та заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності [1]. Також це відповідним чином облаштована територія або склад, призначені для зберігання, переробки або виробництва нових товарів під митним наглядом, які можуть мати комерційний, сервісний або промисловий характер. ВМЗ можуть створю-

ватися на територіях підприємств, виробничих комплексів, індустріальних парків, тощо, або в інших географічних межах без обов'язкової умови запровадження на таких територіях спеціальної економічної зони чи території пріоритетного розвитку.

Порядок та особливості функціонування ВМЗ в Україні, порядок переміщення та оподаткування товарів в них також регламентуються нормами глави 21 Митного кодексу України [1], зокрема:

- ВМЗ промислового типу створюються окремим Законом для кожної такої зони і в такому Законі визначаються «переліки видів товарів, які можуть бути поміщені у митний режим вільної митної зони з метою розміщення на територіях вільних митних зон промислового типу, та виробничих операцій, які можуть здійснюватися з такими товарами»;

- випуск у вільний обіг продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим ВМЗ, здійснюється зі сплатою як митних платежів так і процентів, «що підлягали б сплаті у разі перенесення строків сплати митних платежів у зв'язку з наданням розстрочення або відстрочення їх сплати відповідно до статті 100 Податкового кодексу України».

Реалізація вищевказаних норм стала передумовою для припинення процесу створення та функціонування ВМЗ сервісного та промислового типів, не дивлячись на той факт, що сама дефініція «вільна митна зона» була запроваджена і в Митному кодексі України від 11.07.2002 р. №92-IV, який втратив чинність, і в чинному Митному кодексі України від 13.02.2012 р. №4495-VI.

В Україні зареєстровано лише одну ВМЗ комерційного типу ТОВ «СВРОТЕРМИНАЛ», яку створена в червні 2018 року і яка розташована на відкритому майданчику площею 6551 кв.м. в м. Одеса.

Основною економічною проблемою у процесі діяльності ВМЗ постає норма, згідно з якою при ввезенні продуктів переробки товарів із ВМЗ на митну територію України потрібно не тільки сплатити митні платежі, але й відсотки, нараховані з дати ввезення таких товарів, при цьому згідно ст. 150 Митного кодексу України (далі – МКУ) операції з переробки товарів можуть включати як власне переробку, за якої створюється новий товар та утворюються залишки і відходи, так і ремонт (в тому числі модернізацію) [1]. В даному контексті чинна редакція МКУ перед-

бачає можливість роботи ВМЗ виключно з іноземними замовниками та іноземними товарами і, внаслідок додаткового значного фіскального навантаження у вигляді відсотків, фактично забороняє ввозити нові чи відремонтовані (модернізовані) товари на територію України. Також подібні обмеження не застосовуються країнами, які досягли успіху в процесі функціонування ВМЗ на своїх територіях (Білорусія, Грузія, Казахстан, КНР, Туреччина та ін.), що обґрунтовує економічну невивідність реалізації української норми законодавства щодо сплати відсотків для створення та ефективного функціонування ВМЗ сервісного та промислового типів та робить економічно недоцільним створення таких зон на території підприємств (наприклад, суднобудівних та судноремонтних заводів, створення нових виробництв автотранспортних засобів, побутової техніки, переробних підприємств тощо).

Додатковим аргументом в контексті визначеної проблематики постає відсутність директивної норми у розділі 2 Спеціального додатку D до Міжнародної Конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція) [3], яка вимагала би нараховувати відсотки, як це передбачено у статті 137 МКУ та у п. 206.10 статті 206 Податкового кодексу України [4]. Навпаки стандартні правила №19 та №20 вищевказаного Спеціального додатку вказують на те, що саме національне законодавство встановлює правила для нарахування мит і податків при вивозі з ВМЗ товарів та/або продуктів їх переробки.

Однак, з незрозумілих причин, в національному законодавстві були прописані норми, які обмежують створення ВМЗ в Україні, що створює додаткові конкурентні переваги для сусідніх країн, які такого роду обмежень не вводять, а, відтак, мають значні переваги для підвищення обсягів залучених інвестицій і створення нових виробництв.

Окрім цього, питання створення ВМЗ промислового типу, визначення переліку товарів, дозволених для розміщення в такій зоні і виробничих операцій, які можуть здійснюватися з даними товарами, потребує прийняття окремого Закону для кожної такої зони, що фактично унеможливорює створення таких ВМЗ в нашій країні. Поряд з цим, у національній нормативно-правовій базі існує колізія, яка створює передумови для ще більшого ускладнення процесу створення та запрова-

дження ефективної діяльності у ВМЗ: згідно статті 406 МКУ надання дозволу про відкриття та експлуатацію ВМЗ сервісного типу приймає місцева митниця з обов'язковим подальшим повідомленням центрального органу виконавчої влади [1], що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, але п. 46 статті 26 та п.25 статті 45 Закону України від 21.05.1997 р. №280 «Про місцеве самоврядування» [5] та п.5 статті 17 Закону України від 09.04.1999 р. №586 «Про місцеві державні адміністрації» [6] відносять повноваження щодо створення вільних економічних та інших зон відповідним органам місцевого самоврядування та місцевої державної адміністрації.

З іншої сторони, норми статей 430 та 434 МКУ, які визначають мету створення ВМЗ та загальні вимоги щодо допуску товарів та запровадження переліку товарів для кожної окремої ВМЗ промислового типу не є доцільним, оскільки вони містять певні ознаки корупціогеного впливу. Наслідком такого підходу до функціонування ВМЗ в Україні є також їх ігнорування транснаціональними корпораціями в частині створення та розміщення підприємств з виробництва товарів, які споживаються і в Україні, і за її межами (автомобілів, електроніки, продукції сільсь-

когосподарської переробки, тощо), тому такі великі суб'єкти господарювання наразі розміщують і виробничі потужності, і свої транспортні центри в сусідніх країнах, незважаючи на зручне географічне розташування та досить широкі економічні й логістичні можливості нашої країни.

Враховуюче вищенаведене, вийти із існуючої ситуації видається можливим шляхом внесення змін до чинного законодавства, які стимулюватимуть створення ВМЗ в Україні, в першу чергу, сервісного та промислового типів (табл. 1), а також сприятимуть більш ефективному руху та оподаткування товарів і послуг у межах вільної митної зони (рис. 1).

Також логічним кроком стане надання можливості для створення ВМЗ промислового типу за ініціативою органів місцевого самоврядування та місцевої державної адміністрації на підставі рішення Кабінету Міністрів України з наданням йому права встановлювати переліки виробничих операцій, які можуть здійснюватися з товарами для кожної такої ВМЗ, що стане певним компромісом між побажаннями на місцях та дотриманням загальнодержавних інтересів щодо реалізації економічної політики та стимулювання процесу залучення інвестицій.

Т а б л и ц я 1

Рекомендації до чинного законодавства щодо ефективної діяльності вільних митних зон

№	Наявні умови	Перспективні сприятливі умови	Завдання для досягнення мети
1	2	3	4
1	Згідно МКУ тільки ВМЗ промислового типу мають створюватися шляхом прийняття окремого закону. Однак статті 2 та 5 Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» передбачають створення ВМЗ комерційного та сервісного типів «шляхом прийняття окремого закону для кожної спеціальної (вільної) економічної зони» що формально може бути визнано перепоною для створення ВМЗ на підставі рішення митниці.	ВМЗ комерційного та сервісного типів повинні створюватися за ініціативою підприємств за рішенням митниці. ВМЗ промислового типу мають створюватися за ініціативою відповідних органів місцевого самоврядування та місцевої державної адміністрації на підставі рішення Кабінету Міністрів України.	Внести зміни до статей 2 та 5 ЗУ «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» і виключити вимогу створення ВМЗ шляхом прийняття окремого закону щодо кожної зони. Внести зміни до МКУ щодо ВМЗ промислового типу надавши дозвіл створювати їх не шляхом прийняття окремого закону.

Продовження табл. 1

1	2	3	4
2	В Податковому кодексі України (далі – ПКУ) чітко не визначено необхідність сплати (звільнення від сплати) акцизного податку з товарів, які перетинають кордони ВМЗ	Узгодити між собою норми ПКУ та МКУ* і передбачити у новій Главі ПКУ норму про те, що «звільнення від сплати митних платежів означає звільнення не тільки від ПДВ та мита, <u>але і від акцизного податку</u>». * згідно п.24 статті 4 МКУ митні платежі це: а) мито; б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції); - відповідно до пп. 213.2.1 статті 213 ПКУ вивезення (експорт) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України є операцією, яка не підлягає оподаткуванню акцизним податком.	Внести зміни в ПКУ і деталізувати питання оподаткування як ПДВ, так і акцизним податком у окремому розділі XIV ПКУ, доповнивши його Главою 2 «Особливості оподаткування товарів, що переміщуються через межі вільної митної зони, та надання послуг».
3	Ввезення вітчизняних товарів на територію ВМЗ прирівнюється до експорту (є відшкодування ПДВ постачальнику товарів на територію ВМЗ)	Ввезення вітчизняних товарів на територію ВМЗ прирівнюється до експорту (є відшкодування ПДВ постачальнику товарів на територію ВМЗ, але акцизний податок не сплачується)	Редакційне уточнення норм в новій Главі 2 розділу XIV ПКУ.
4	Ввезення іноземних товарів на територію ВМЗ здійснюється без сплати мита та ПДВ	Ввезення іноземних товарів на територію ВМЗ здійснюється без сплати мита, ПДВ та акцизного податку	
5	Вивезення товарів з ВМЗ за межі митної території України здійснюється без оподаткування митом та ПДВ	Вивезення товарів з ВМЗ за межі митної території України або на територію іншої ВМЗ здійснюється без оподаткування митними платежами	
6	Ввезення товарів з ВМЗ на митну територію України здійснюється зі сплатою всіх митних платежів та зі сплатою відсотків, що підлягали би сплаті у разі розстрочення або відстрочення сплати податку (у розмірі 120% ставки НБУ)	Ввезення товарів з ВМЗ на митну територію України здійснюється зі сплатою всіх митних платежів, <u>але без сплати відсотків</u>	Видалення з МКУ норми, яка робить не вигідним поставку товарів з території ВМЗ на митну територію України; редакційне уточнення норми в новій Главі 2 розділу XIV ПКУ.
7	В ПКУ не визначено порядок оподаткування послуг, продуктів переробки, відходів, товарів, які не витрачаються, а також переміщення товарів між різними ВМЗ.	Поширити загальний порядок оподаткування товарів, передбачений для ВМЗ, на відходи та продукти переробки (в тому числі відсутність оподаткування на переміщення товарів між різними ВМЗ). Оподатковувати послуги для суб'єктів господарювання, які знаходяться на території ВМЗ у порядку та на умовах, установлених для операцій з постачання послуг на митній території України та звільнити від оподаткування ті послуги суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на територіях ВМЗ.	Викласти відповідні норми в новій Главі 2 розділу XIV ПКУ.

Джерело: сформовано авторами на підставі [1; 4]

Внесення запропонованих змін до чинної нормативно-правової бази, що регулює діяльність ВМЗ в Україні, сприятиме створенню спеціальних зон сервісного та промислового типів на територіях експортно орієнтованих суб'єктів господарювання (індустріальних парків, логістичних центрів, портів, суднобудівних підприємств та ін.), що стимулюватиме економічний розвиток нашої

країни: дозволить в середньостроковому та довгостроковому періоді залучити додаткові інвестиції, створити нові виробництва та робочі місця, і, як наслідок, збільшити обсяги виробництва промислової продукції, підвищити рівень надходження податків та зборів до цільових фондів, зменшити рівень безробіття і, відповідних соціальних виплат.

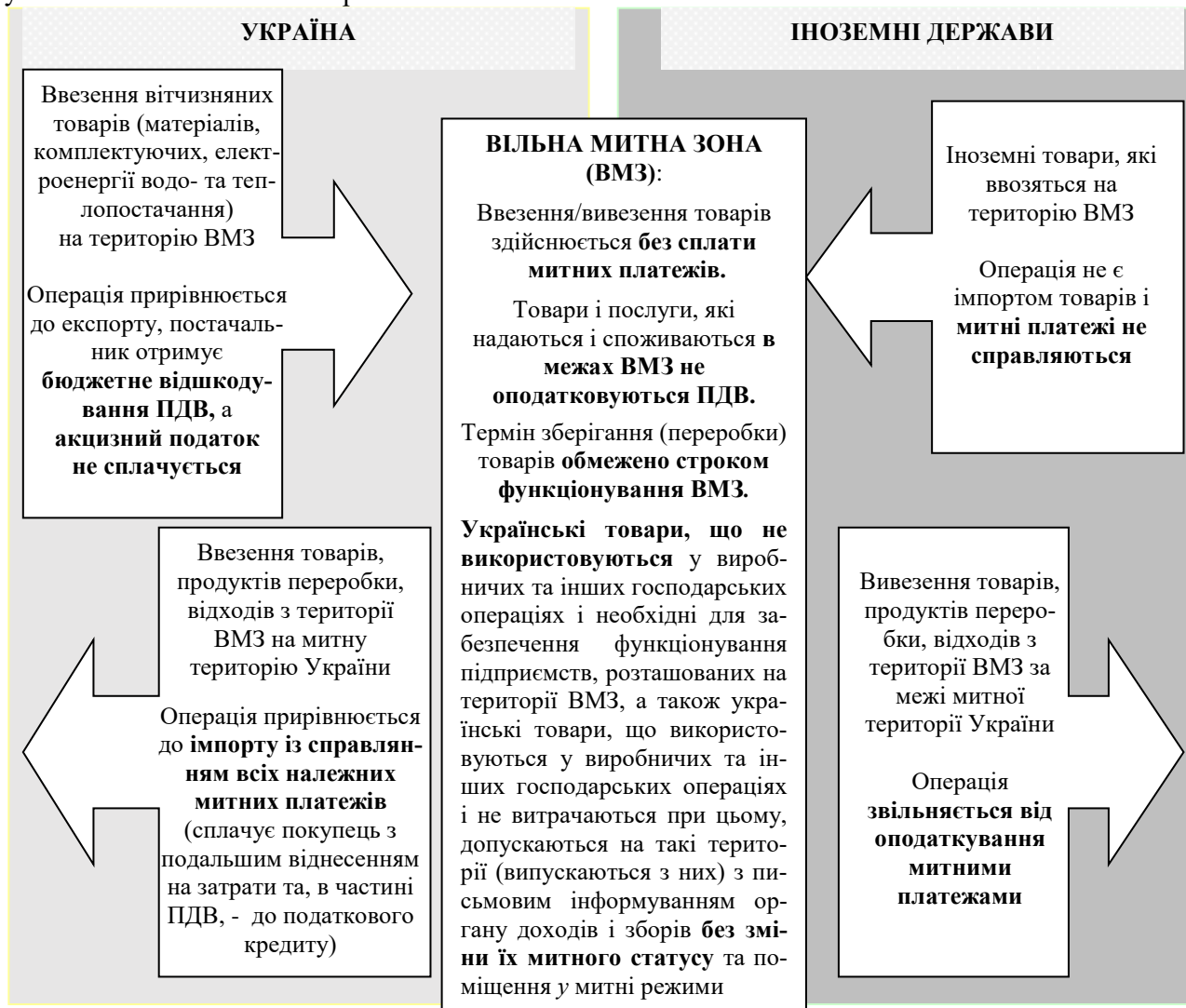

Рисунок 1 – Рух та оподаткування товарів і послуг у вільній митній зоні згідно представлених рекомендацій

Джерело: сформовано авторами

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сучасні умови створення та функціонування ВМЗ, які формувалися декілька десятків років в нашій країні та знайшли своє вираження у чинних нормах законодавства, повинні сприяти забезпеченню розвитку та безпеки національної економіки, проте їх реалізація на практиці доводить наявність економічних та правових колізій, що унеможли-

влюють ефективний розвиток українських митних зон. З іншого боку, динамічні трансформації глобального економічного простору сприяють зростанню загроз у внутрішньому й зовнішньому середовищі, що обумовлює необхідність перегляду старих та розроблення нових підходів до забезпечення розвитку вільних митних зон як елементів економічної безпеки національної й регіональної економі-

ки. Особливо актуальними зазначені питання постають сьогодні, коли українська митна система знаходиться під високою напругою через сукупність економічних, політичних та військових загроз, пом'якшити які видається можливим шляхом внесення змін до нормативно-правової бази України, що зводяться до наступного:

1. Відкриття вільних митних зон промислового типу буде здійснюватися за ініціативою відповідних органів місцевого самоврядування та місцевої державної адміністрації на підставі рішення Кабінету Міністрів України, а не окремими законами;

2. Переліки виробничих операцій, які можуть здійснюватися з поміщеними у митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон промислового типу, встановлюватиме Кабінет Міністрів України окремо для кожної такої зони, а не окремий Закон;

3. Випуск у вільний обіг продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони, буде здійснюватися зі сплатою митних платежів, але без сплати відсотків.

Література

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 30.05.2020).

2. Реєстр вільних митних зон комерційного або митного типу / Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/dovidniki-reestri-per/342310.html> (дата звернення 01.05.2020).

3. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у змінній редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур (Київська конвенція): Закон України від 05.10.2006 р. № 227-V // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-16> (дата звернення 30.05.2020).

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 30.05.2020).

5. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-97> (дата звернення 29.05.2020).

6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення 29.05.2020).

References

1. Customs Code of Ukraine dated 13.03.2012 № 4495-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (Accessed: 05/30/2020).

2. Register of free customs zones of commercial or customs type. State Fiscal Service of Ukraine. Retrieved from: <http://sfs.gov.ua/dovidniki-reestri-342.html> (Accessed: 05/01/2020).

3. On the accession of Ukraine to the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures as amended in accordance with Annex I to the Protocol of Amendment to the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures (Kyoto Convention): Law of Ukraine dated 05.10.2006 № 227-V. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-16> (Accessed: 05/30/2020).

4. Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 №2755-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed: 05/30/2020).

5. On local self-government: Law of Ukraine of 21.05.1997 №280 / 97-ВР. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97> (Accessed: 05/29/2020).

6. On local state administrations: Law of Ukraine of 09.04.1999 № 586-XIV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (Accessed: 05/29/2020).

Стаття надійшла

до редакції : 20.05.2020 р.

Стаття прийнята

до друку: 26.06.2020 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Горбенко Р. О. Перспективи розвитку вільних митних зон в Україні / Р. О. Горбенко, І. В. Заблюдська, Ю. С. Рогозян, Ю. Г. Дьякон // Часопис економічних реформ. – 2020. – № 2 (38). – С. 6–13.

